

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ
ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΑΞΗ Β΄

Ημερομηνία: Πέμπτη 07/06/2012

Ώρα: 10:15π.μ. - 12:15μ.μ.

Ονοματεπώνυμο:Τμήμα:Αρ.

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία(3) μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα. Όλες οι ερωτήσεις να απαντηθούν στα φύλλα εξέτασης.

ΜΕΡΟΣ Α : ΓΛΩΣΣΑ

(Μον. 6)

Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον πλανήτη αναζητούν καθημερινά ανθρώπινη επαφή στις εικονικές λεωφόρους του Διαδικτύου. Καθισμένοι εμπρός στην οθόνη του υπολογιστή τους συνομιλούν ηλεκτρονικά, κανονίζουν συναντήσεις, ανταλλάσσουν ερωτόλογα και προσβολές και αναζητούν συντρόφους στις σκοτεινές γωνιές του κυβερνοχώρου. Όσοι δεν έχουν πρόσβαση στο Ίντερνετ ανταλλάσσουν μετά μανίας ηλεκτρονικά μηνύματα με τη βοήθεια κινητών τηλεφώνων. Νεαρά παιδιά, αποκομμένα από την παρέα τους, συγκεντρωμένα σε μια μικροσκοπική οθόνη αποστέλλουν και απαντούν σε μηνύματα, αδύναμα να συνειδητοποιήσουν ότι η πραγματική ζωή περνάει και χάνεται δίπλα τους [...]

«Έχω την εντύπωση ότι ο σημερινός άνθρωπος δεν καταφεύγει στο Ίντερνετ για να συναντήσει έναν άλλο άνθρωπο, αλλά περισσότερο για να παίξει με αυτή την υπόθεση. Η όλη διαδικασία δεν είναι παρά ένα παιχνίδι με κάποιον που θα μπορούσε να γίνει σύντροφος ή φίλος, αλλά τελικά δε γίνεται τίποτε απ' όλα αυτά. Στατιστικά μόνον ένα πολύ μικρό ποσοστό συναντιέται και έναν ακόμη μικρότερο δημιουργεί τελικά σχέση», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Κ. Γκοτζαμάνης, ψυχίατρος. Γιατί τελικά η σχέση είναι μια συνεχής ανταλλαγή βλεμμάτων, αγγιγμάτων, λόγου και συναισθημάτων και αυτά δεν μπορούν να μεταδοθούν μέσα από το Ίντερνετ.

Ουδείς αμφιβάλλει ότι οι νέες τεχνολογίες μάς δίνουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε νέες σχέσεις, να έρθουμε πιο κοντά, να επικοινωνήσουμε με ανθρώπους που κάτω από άλλες συνθήκες δε θα γνωρίζαμε ποτέ, να ξεπεράσουμε τα φράγματα της απόστασης και να συνομιλούμε με φίλους που βρίσκονται στην άλλη άκρη της Γης.

Την ίδια στιγμή όμως αντιμετωπίζουμε τον κίνδυνο να παραμελήσουμε τις προσωπικές μας σχέσεις με τους ανθρώπους που βρίσκονται δίπλα μας. Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι οι επιδράσεις που έχουν τα νέα μέσα, όπως το Ίντερνετ, στην κοινωνική μας ζωή ίσως να μην μπορούν να προβλεφθούν χρησιμοποιώντας την εμπειρία μας από το παρελθόν. Επαφίεται σε όλους εμάς να μην αφήσουμε τα χρόνια της τεχνολογίας να γίνουν τα χρόνια της μοναξιάς.

Εφημερίδα Το Βήμα (διασκευή)

Ερωτήσεις:

1. (α) Να γράψετε τις θετικές και αρνητικές συνέπειες της ηλεκτρονικής επικοινωνίας στις ανθρώπινες σχέσεις, σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο.

(β) Να γράψετε την άποψή σας όσον αφορά την ανάπτυξη ανθρώπινων σχέσεων μέσα από το διαδίκτυο.

(Μον.1,5)

2. Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την πρώτη παράγραφο του άρθρου.

(Μον.0,5)

3. α) Να βρείτε το υποκείμενο των πιο κάτω ρημάτων που είναι υπογραμμισμένα μέσα στο κείμενο και να αναγνωρίσετε τη μορφή του.

(Μον. 0,5)

θα πρέπει, αποστέλλουν

β) Να βρείτε τα αντικείμενα του πιο κάτω ρήματος που είναι υπογραμμισμένο μέσα στο κείμενο και να αναγνωρίσετε το είδος τους.

(Μον. 0,5)

δίνουν

4. Να μεταφέρετε τα ρήματα των πιο κάτω προτάσεων στο χρόνο που δίνεται στην παρένθεση.

(Μον. 1)

α) Στατιστικά μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό συναντιέται. (παρακείμενος)

β) Ουδείς αμφιβάλλει ότι οι νέες τεχνολογίες μάς δίνουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε νέες σχέσεις. (παρατατικός)

5. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μον. 1)

α) Όσοι δεν έχουν πρόσβαση στο Ίντερνετ ανταλλάσσουν μετά μανίας ηλεκτρονικά μηνύματα.

β) Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον πλανήτη αναζητούν καθημερινά ανθρώπινη επαφή στις εικονικές λεωφόρους του διαδικτύου.

6. α) Να βρείτε δύο άλλες παράγωγες λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τις πιο κάτω λέξεις (μία για την καθεμιά).

(Μον. 0,5)

αναφέρει, δημιουργεί

β) Να βρείτε τα συνθετικά των πιο κάτω λέξεων:

(Μον. 0,5)

Προβλεφθούν, ανταλλαγή

ΜΕΡΟΣ Β' : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(Mov. 8)

Να γράψετε ένα κείμενο στη μαθητική εφημερίδα του σχολείου σας με θέμα «οι πραγματικοί φίλοι είναι πολύτιμοι στη ζωή μας». (250-300 λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Γ' : ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(Mov. 6)

Να διαβάσετε τα κείμενα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι

Αθήνα

Πολιτεία γυμνή, πρωινό με τις άδειες καρέκλες
δεν είναι δω τόπος να μείνουμε
εδώ δεν έχει δρόμους δεν έχει μάτια
μέσα σ' ερειπωμένα παράθυρα
μια μυρωδιά γκαζιού και κίτρινης
λαδομπογιάς.

Ν. Α. Ασλάνογλου

ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΙ

Η Πόλη

Η πόλη δεν κοιμάται τις νύχτες
κουλουριασμένο φίδι και λουφάζει
όλα τ' ακούει, όλα τα μετράει
και λογαριάζει κέρδη και ζημίες
η πόλη δεν κοιμάται τις νύχτες·
καμιά φορά αναστενάζει.

Α. Τσακνιά

Ερωτήσεις:

1. Να γράψετε για ποιους λόγους η πόλη «δεν είναι τόπος να μείνουμε», σύμφωνα με τον Ασλάνογλου.
2. Να βρείτε και να γράψετε τη μεταφορά που υπάρχει στο ποίημα «Η Πόλη» και να εξηγήσετε γιατί τη χρησιμοποιεί η ποιήτρια.

(Mov. 1)

(Mov. 0,5)

ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΙΙ «Από δόξα και θάνατο» Μέλπω Αξιώτη

Απόσπασμα (α)

Εβάστηξε τρεις ώρες. Ήρθανε γεροντάκια, που τα είχε λησμονήσει ο κόσμος και ο χάροντας. Ήρθανε νέες περσινές, κουκουλωμένες με μποξά. Ήτανε χτεσινές δόξες, που ακούμπησαν σε μια γωνιά και ρούφηξαν τον ντενεκέ δημόσια, μπροστά σ' όλους, δεν είχανε υπομονή να τον πάνε σπίτι τους. Ήτανε κάποιοι που δεν έδειχναν την παλάμη τους σ' άνθρωπο, και την άπλωναν τώρα γυρεύοντας ψωμί, ψωμί. Κι έκοψαν μερικοί καταμεσής το στίχο, για να έρθουν, κι όσοι ως τώρα εξέρονταν μόνο μες στα χαρτιά, βλέπονταν στο πρόσωπο.

Εβάστηξε τρεις ώρες. Στην πιο μεγάλη οχλοβοή, που ήταν μπερδεμένοι όλοι σαν το κουβάρι, τρύπωνσε ένας ανάμεσα κι έδινε κάτι στα κρυφά. Πέρασε σαν αέρας, δεν πρόλαβε κανείς να δει. Το 'χωνε μες σε φούχτες ή όπου αλλού έβρισκε. Το πιάσανε απ' τις φούχτες τους, και ήταν εφημερίδα. Ήταν ο μυστικός τύπος της κατοχής. Ποιος τους τον έφερε; Δεν έμαθαν. «Τα μυστικά συνεργεία δουλεύουνε», σκέφτηκε τότε η Πολυξένη, που ήταν κι εκείνη ανάμεσα στους συγκεντρωμένους.

Το είχε ύστερα τρία χρόνια, η Πολυξένη, στον κόρφο της. Τον παράνομο εκείνο τύπο. Μαζί του εκοιμότανε. Τον έχωνε στα στήθια. Ήταν μικρά και φούσκωναν. Ίδρωνε και τον λέρωνε. Τον είχε και τη μέρα που πιάστηκε. Τον ήβρανε. «Μίλησε! Ποιοι είναι οι άλλοι!» «Όχι, δε θα μιλήσω», τους είπε. Δε μίλησε. Μόνο που λιγοθυμούσε. Ξυπνούσε κι έπεφτε πάλι σε βύθιση. Από πάνω τη χτυπούσαν. Ήτανε

μια νεκρή, που δε θάφτηκε ακόμα και νιώθει φούχτα φούχτα το χώμα που της ρίχνουνε, και τη χώνει όλο πιο βαθιά. Έτσι έμεινε από τότε. Της τσάκισαν το χέρι, κόλλησε στραβά μόνο του, σαν του σκύλου του δρόμου. Κόλλησε μες στη φυλακή. Δεν πειράζει, είπε η Πολυξένη, σάμπως θα μου ξαναχρειαστεί το χέρι μου; Αύριο δε θα υπάρχω.

Απόσπασμα (β) Σήκωσαν τους πρώτους νεκρούς. Δεν ήξερες ποιοι σου έδεναν, άγνωστοι, τις πληγές σου. Ήτανε μες στο πλήθος κι ανάπηροι που τρέχανε, ήτανε και κουτσοί με τόσες κουτσαμάρες, που ποτέ δεν ταιριάζουνε, στο ρυθμό ούτε στο βλέμμα, και τώρα ταίριαζαν κι αυτοί μέσα στο ίδιο κύμα. Έτρεχε η Πολυξένη, γύριζε δίπλα κι έβλεπε. Είχαν έρθει εκείνοι οι παλιοί, οι γνώριμοί της, απ' τα λασπόσπιτα, απ' τα τέρματα, όσοι κάνανε τον πόλεμο, και τώρα τη διαδήλωση, όσοι είχανε λογαριασμούς από τη Μικρασία, όσοι είχανε δολοφονημένους από δέκα πολέμους πατέρες, παιδάκια με δίχως βρακί, φοιτητές χωρίς θρανίο, κοπέλες με διπλή καρδιά, κι απάνω απ' όλους έβλεπε η Πολυξένη έναν Αιμίλιο, μια δική της αγάπη που σκόνταφτε, μα έμενε ορθός.

Πέσανε ομοβροντίες, φώναξαν κάτι που έμοιαζε με «Λευτεριά» κι εσκόρπισαν. Κρύφτηκε η Πολυξένη στα σοκάκια κι έφευγε. Οι δρόμοι είχαν γίνει φιλικοί εκείνη τη μέρα. Οι διαβάτες, δικοί σου. Τρίξανε πάλι οι μεντεσέδες του νεκροτομείου κι εμπήκαν πάλι πτώματα. Τα πρώτα της Αντίστασης. Τα προηγούμενα ήτανε της Πείνας. Αρχιζε καινούρια σειρά.

Όταν σκόρπισε η διαδήλωση, έφυγαν, μα δε χώρισαν. Δε χάθηκαν όπως τότε, σ' εκείνη την κηδεία που ήταν σαν το θέατρο που σκολά, και σκορπίζεις. Ήταν τώρα δεμένοι με κλωστές ψιλές, στέρεες.

Ερωτήσεις:

1. (α) Να γράψετε πώς αντιμετωπίζει η Πολυξένη τα δεινά της κατοχής, όπως φαίνεται στα δύο αποσπάσματα του κειμένου.

(β) Να χαρακτηρίσετε την ηρωίδα από τη στάση της απέναντι στους κατακτητές και να δικαιολογήσετε τους χαρακτηρισμούς σας (τουλάχιστον δύο χαρακτηρισμούς).

(Μον. 1)

2. Να αναφέρετε τα συναισθήματα που κυριαρχούν ανάμεσα στους διαδηλωτές σύμφωνα με το β' απόσπασμα και να τα εξηγήσετε.

(Μον. 1)

ΚΕΙΜΕΝΟ IV «Από το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ», Άννα Φρανκ

Η μητέρα προστατεύει τη Μαργκότ, αυτό είναι ολοφάνερο· προστατεύουν πάντα η μια την άλλη. Έχω τόσο πολύ συνηθίσει αυτή την κατάσταση, ώστε έχω γίνει εντελώς αδιάφορη στις μομφές της μητέρας και στην γκρινιάρικη διάθεση της Μαργκότ.

Δεν τις αγαπώ, παρά μόνο γιατί είναι μητέρα μου και αδερφή μου. Για τον πατέρα, το πράγμα, είναι διαφορετικό. Πληγώνομαι κάθε φορά που δείχνει την προτίμησή του για τη Μαργκότ, που επιδοκιμάζει τις πράξεις της, που τη γεμίζει μ' επαίνους και χάδια, γιατί αγαπώ τρελά τον Πιμ. Είναι το μεγάλο μου ιδεώδες. Δεν αγαπώ κανέναν στον κόσμο όσο τον πατέρα.

Δεν καταλαβαίνει ότι στη Μαργκότ δε φέρεται με τον ίδιο τρόπο που φέρεται σε μένα. Η Μαργκότ είναι αναμφισβήτητα η πιο έξυπνη, η πιο ευγενική,

η πιο όμορφη και η πιο καλή! Παρ' όλα αυτά έχω κι εγώ λίγο δικαίωμα να με παίρνουν στα σοβαρά. Υπήρξα πάντα ο κλόουν της οικογένειας, πάντα με χαρακτηρίζουν ανυπόφορη και πάντα είμαι ο αποδιοπομπαίος τράγος · εγώ πάντα πληρώνω τα σπασμένα, τότε εισπράττοντας επιπλήξεις και τότε πνίγοντας μέσα μου την απελπισία μου. Τα φαινομενικά κανακέματα δε μ' ευχαριστούν πια, ούτε και οι λεγόμενες σοβαρές συζητήσεις. Περιμένω από τον πατέρα κάτι που δεν είναι ικανός να μου δώσει.

Ερωτήσεις:

1. Να γράψετε πώς θέλει η Άννα να συμπεριφέρονται οι ιδανικοί γονείς προς τα παιδιά τους.
(Μον. 1)
2. Να αναφέρετε τα συναισθήματα που κατακλύζουν την ψυχή της Άννας την ώρα που γράφει στο ημερολόγιό της και να τα δικαιολογήσετε.
(Μον. 0,5)

ΚΕΙΜΕΝΟ V: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο Δον Κιχώτης, Μιγκέλ Θερβάντες

- Φτωχέ μου Σάντσο, απάντησε ο Δον Κιχώτης, κάνε υπομονή: Θα έρθει μέρα που θα νιώσεις μονάχος σου πόσο το επάγγελμα που σου μαθαίνω είναι ευγενικό και γεμάτο από εσωτερική ικανοποίηση...
- Ναι, έκανε πάλι ο Σάντσος, βάζοντας όλα του τα δυνατά για να σηκωθεί και να σταθεί όρθιος και τρίβοντας τα παγίδια του. Δεν αμφιβάλλω, αφέντη μου, αφού το λες: μα θα προτιμούσα αυτή η μέρα να μην αργήσει...
- Τρέχα να πιάσεις το Ροσινάντη και το γαίδαρό σου, που βόσκουνε το τριφύλλι αυτού του λιβαδιού, κι έλα στα συγκαλά σου, αδιόρθωτε φοβητσιάρη.

Οι δυο καβαλάρηδες ξαναπήραν δρόμο, αφού πρώτα τσιμπήσανε κάτι από τα φαγητά που είχανε μαζί τους. Θα φανεί η αξιοσύνη του χεριού μου και τα σημερινά μου κατορθώματα θα μείνουν γραμμένα εις αιώνα τον άπαντα μέσα στην ιστορία. Βλέπεις εκείνη εκεί τη σκόνη που υψώνεται πέρα, Σάντσο; Μάθε πως έρχεται ένας μεγάλος στρατός κατά το μέρος μας.

Ερώτηση:

1. Να περιγράψετε την εξωτερική εμφάνιση του Δον Κιχώτη και να τον χαρακτηρίσετε μέσα από το έργο του.
(Μον.1)

Η Διευθύντρια
Ανδρούλα Σταυρινού
